

عنوان مقاله:

بررسی مقایسه ای خطوط کوفی مقبره شیخ عبدالصمد نطنزی و قدمگاه فراشاه یزد

محل انتشار:

مجله علمی «کاشان شناسی»، دوره 11، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

احمد اشرفی

خلاصه مقاله:

خطوط کوفی از خطوط فاخر جهان اسلام بوده که تنوع بی نظیری در نحوه نگارش و قواعد ترسیمی آن وجود دارد. این خطوط به دلیل دارا بودن ماهیت هندسی، جای خود را در فضاهای معماری به خوبی باز کرده اند و بخش مهمی از تزیینات بی بدیل معماران قرون اولیه تا پیدایش صفویه را شکل می دهند و عنصر مهمی در پیوند میان صورت، هندسه، کلمه و معنا در معماری به شمار می روند. این خطوط در اشکال اصلی کوفی بنایی، کوفی تحریری، کوفی تزیینی به کار رفته و هر دسته شامل انواع بی شماری از خطوط است. برای مثال کوفی های تزیینی، خود اشکال مشجر، ترکیب با گره، مشرقی، مغربی و... را شامل می شود؛ به گونه ای که انواع این خطوط در پهنه جهان اسلام به بیش از ۳۶۰ نوع خط کوفی می رسد. از آنجا که متاسفانه این خطوط در برهه ای از تاریخ تداوم نیافته و رو به فراموشی رفته اند، بناهای معدودی را شامل می شوند. بنابراین هریک از این آثار به مثابه سند منحصر به فردی هستند که جای مطالعه و تعمق دارند. یکی از بناهای بی نظیر جهان اسلام که خطوط کوفی تزیینی و بنایی چشم نواز دارد، بنای مقبره شیخ عبدالصمد نطنز است. در این مقاله، ضمن معرفی الگوی حروف کوفی به کار رفته در بنا و قواعد و تناسبات و اصول هندسی حاکم بر آن، این الگو با خط کوفی تزیینی به کار رفته در قدمگاه فراشاه یزد مقایسه شده است. نتیجه تحقیق نشان می دهد که تفاوت های موجود به روش ترسیم، نوع خط، دوره خط نگاری، ابعاد زمینه، مصالح ساخت و روش اجرای خط برمی گردد که هر لوح خط کوفی را به نمونه ای منحصر به فرد و بی بدیل مبدل ساخته است.

کلمات کلیدی:

خط کوفی، کوفی تزیینی، آرامگاه شیخ عبدالصمد نطنز، قدمگاه فراشاه یزد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1213813>

